

DECYZJE

DECYZJA KOMISJI

z dnia 13 lipca 2011 r.

w sprawie pomocy państwa SA.26117 – C 2/10 (ex NN 62/09) udzielonej przez Grecję na rzecz Aluminium of Greece SA

(notyfikowana jako dokument nr C(2011) 4916)

(Jedynie tekst w języku greckim jest autentyczny)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2012/339/UE)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 108 ust. 2 akapit pierwszy,

uwzględniając Porozumienie o Europejskim Obszarze Gospodarczym, w szczególności jego art. 62 ust. 1 lit. a),

uwzględniając decyzję, na mocy której Komisja postanowiła wszcząć procedurę określoną w art. 108 ust. 2 TFUE⁽¹⁾,

po wezwaniu zainteresowanych stron do przedstawienia uwag zgodnie z przywołanymi artykułami i uwzględniając otrzymane odpowiedzi,

a także mając na uwadze, co następuje:

I. PROCEDURA

- (1) W lipcu 2008 r. Komisja otrzymała dwie skargi dotyczące domniemanej pomocy na rzecz Aluminium of Greece oraz jej następcy, spółki Aluminium SA, która od lipca 2007 r. w 100 % przejęła produkcję aluminium jako następcza Aluminium of Greece (dalej zwanych łącznie „AoG”). Skargi te dotyczyły dwóch domniemanych środków pomocy państwa: preferencyjnej taryfy opłat za energię elektryczną oraz budowy gazociągu łączącego AoG z siecią główną.
- (2) Pismem z dnia 27 stycznia 2010 r. Komisja poinformowała Grecję, że podjęła decyzję o wszczęciu formalnego postępowania wyjaśniającego określonego w art. 108 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej („TFUE”) w odniesieniu do przedmiotowych środków.
- (3) W dniu 31 marca 2010 r. Grecja przedstawiła swoje uwagi dotyczące decyzji Komisji w sprawie wszczęcia postępowania wyjaśniającego.
- (4) Decyzja Komisji o wszczęciu postępowania wyjaśniającego została opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii*

Europejskiej⁽²⁾. Komisja wezwała zainteresowane strony do przedstawienia uwag na temat przedmiotowych środków.

- (5) Komisja otrzymała uwagi od dwóch zainteresowanych stron: w dniu 12 maja 2010 r. i w dniu 4 maja 2011 r. od AoG oraz w dniu 17 maja 2010 r. od Public Power Corporation (dalej zwanej „PPC”), spółki będącej własnością państwa, która stosowała jeden z domniemanych środków (preferencyjna taryfa opłat za energię elektryczną). Uwagi te zostały przekazane Grecji, która uzyskała możliwość ustosunkowania się do nich; uwagi Grecji wpłynęły w dniu 16 lipca 2010 r., w dniu 6 sierpnia 2010 r. i w dniu 16 maja 2011 r.
- (6) W dniu 1 grudnia 2010 r. Komisja zwróciła się do władz greckich o udzielenie dodatkowych informacji, na co Grecja odpowiedziała pismem z dnia 11 lutego 2011 r.

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS DOMNIEMANEJ POMOCY

II.a) BENEFICJENT

- (7) AoG jest dużą spółką z siedzibą na obszarze Beocji w Grecji. Zajmuje się produkcją aluminium jako surowca. W lipcu 2007 r., po rozdzieleniu sektorów, AoG została podzielona na dwie nowe spółki: a) Aluminium SA; i b) Endessa Hellas SA. Spółka Aluminium przejęła produkcję aluminium, a spółka Endessa Hellas – produkcję energii elektrycznej (kilka lat wcześniej AoG otrzymała pozwolenie na produkcję energii elektrycznej). W związku z tym Aluminium w 100 % przejęła produkcję aluminium jako następcza AoG. Do AoG należą również trzy zakłady produkcji energii elektrycznej, znajdujące się w pobliżu fabryki aluminium należącej do tej spółki. W 2009 r. obrót AoG wyniósł 427,3 mln EUR (przy zysku brutto – EBT – na poziomie 34,4 mln EUR) i spółka ta zatrudniała 960 pracowników. W 2006 r. (w roku poprzedzającym środki będące przedmiotem analizy) jej obrót wyniósł 470,9 mln EUR (wzrost o 23 % od 2005 r.) przy EBT na poziomie 102,5 mln EUR (wzrost o 39 % od 2005 r.) i spółka zatrudniała 1 047 pracowników. Od 2005 r. AoG jest własnością grupy prywatnych przedsiębiorstw „Mitolineos SA”.

⁽¹⁾ Dz.U. C 96 z 16.4.2010, s. 7.

⁽²⁾ Zob. przypis 1.

II.b) ŚRODEK 1: PREFERENCYJNA TARYFA OPŁAT ZA ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

- (8) Spółka AoG powstała w 1960 r. i uzyskała pewne przywileje ze strony państwa greckiego, między innymi w postaci dostaw energii elektrycznej po obniżonej stawce. Zgodnie z warunkami umowy spółki określającymi te przywileje przywilej dostawy energii elektrycznej po obniżonej stawce miał wygasnąć w marcu 2006 r., pod warunkiem że PPC w należyty sposób powiadomi o tym AoG z dwuletnim wyprzedzeniem. W dniu 26 lutego 2004 r. (tj. na ponad dwa lata przed wygaśnięciem przedmiotowego przywileju) PPC należycie przekazało AoG takie powiadomienie, a następnie przestało stosować preferencyjną stawkę z końcem marca 2006 r.
- (9) W rezultacie w okresie od marca 2006 r. do stycznia 2007 r. AoG płaciła standardową stawkę opłat za energię elektryczną mającą zastosowanie do dużych konsumentów przemysłowych.
- (10) W styczniu 2007 r. AoG zaskarżyła jednak zakończenie stosowania preferencyjnej stawki przed sądem, a sąd pierwszej instancji orzekł, jako środek tymczasowy, przywrócenie preferencyjnej stawki do czasu wydania wyroku co do istoty sprawy. Z kolei PPC odwołała się od tej decyzji przejściowej, która została unieważniona w marcu 2008 r. (wyrok co do istoty sprawy nie został jeszcze wydany).
- (11) Praktyczną konsekwencją postanowień sądu było ponowne stosowanie preferencyjnej stawki wobec AoG w okresie od stycznia 2007 r. do marca 2008 r. W tym okresie, według danych przekazanych przez władze greckie, AoG zapłaciła o 17,4 mln EUR mniej niż musiałaby zapłacić według „standardowej” taryfy dla dużych konsumentów przemysłowych.

II.c) ŚRODEK 2: ROZSZERZENIE SIECI GAZOWEJ W CELU PRZYŁĄCZENIA AOG

- (12) Krajowy system przesyłowy gazu w Grecji może zostać rozszerzony na wniosek (potencjalnego) klienta pod warunkiem że spełnienie są następujące warunki:
- grecki organ regulacji energetyki (ang. Regulatory Authority for Energy, dalej zwany „RAE”) wyda pozytywną opinię,
 - operator sieci musi uzyskać pewność, że z czasem koszt rozbudowy zwróci mu się w postaci przychodów taryfowych z sieci.
- (13) W przypadku AoG sieć krajowa została rozszerzona w wyniku budowy gazociągu przyłączającego AoG o długości 29,5 km po wydaniu pozytywnej opinii przez RAE (w dniu 15 kwietnia 2005 r.) oraz po uzyskaniu zgody operatora systemu przesyłowego (w dniu 13 czerwca 2005 r.)⁽³⁾. Gazociąg został uruchomiony w dniu 16 maja 2008 r.

⁽³⁾ W tym okresie operatorem systemu przesyłowego była „Public Gas Corporation” (dalej zwana „PGC”), spółka należąca w 65 % do skarbu państwa. Krajowy system przesyłu gazu (w tym przyłącze do AoG) został w późniejszym okresie przekazany „krajowemu operatorowi systemu gazowego” (ang. National Gas System Operator, dalej zwany „NGSO”), który powstał w dniu 30 marca 2007 r. i w 100 % zastąpił PGC.

- (14) Całkowity koszt budowy w ramach rozszerzenia sieci wyniósł 12,64 mln EUR, z czego 9,04 mln EUR zapłacił krajowy operator systemu gazowego (ang. National Gas System Operator, dalej zwany „NGSO”); 3,3 mln EUR zapłaciła spółka AoG i 3,6 mln EUR pokryto dzięki wspólnotowym ramom wsparcia na lata 2000–2006⁽⁴⁾.

III. POWODY WSZCZĘCIA FORMALNEGO POSTĘPOWANIA WYJAŚNIAJĄCEGO

- (15) W decyzji z dnia 27 stycznia 2010 r. o wszczęciu postępowania wyjaśniającego Komisja wyraziła wątpliwość, czy preferencyjna taryfa opłat za energię elektryczną, które PPC pobierała od AoG po marcu 2006 r., była na takim samym poziomie, jak w przypadku wszystkich dużych konsumentów przemysłowych. Wątpliwości Komisji wynikały z tego, że zgodnie z umową spółki AoG określającą przywileje preferencyjna taryfa miała wygasnąć w marcu 2006 r. Wskazano na fakt, że PPC w należyty sposób starała się zakończyć obowiązywanie tego przywileju, zostało ono jednak przedłużone postanowieniem sądu.
- (16) Jeżeli chodzi o środek polegający na rozszerzeniu krajowego systemu przesyłu gazu w celu przyłączenia AoG, w decyzji z dnia 27 stycznia 2010 r. o wszczęciu postępowania Komisja zakwestionowała fakt, że koszt budowy gazociągu poniosło w głównej mierze państwo, a nie AoG. Wspomniane wątpliwości wynikały z braku jakichkolwiek informacji ze strony Grecji, pomimo że Komisja zwracała się o nie wielokrotnie; był to również powód zawarcia w decyzji o wszczęciu postępowania urzędowego nakazu przekazania informacji wobec Grecji.

IV. UWAGI GRECJI I ZAINTERESOWANYCH STRON

IV.a) UWAGI GRECJI I BENEFICJENTA

Środek 1: Preferencyjna taryfa opłat za energię elektryczną

- (17) Grecja przyznaje, że w okresie pomiędzy dwoma postanowieniami sądu (od stycznia 2007 r. do marca 2008 r.) AoG zapłaciła, według preferencyjnej taryfy, 131,4 mln EUR zamiast 148,8 mln EUR, które musiałaby zapłacić zgodnie ze „standardową” taryfą dla dużych konsumentów przemysłowych.
- (18) Grecja argumentuje jednak, że nawet gdyby preferencyjne ceny dla AoG zostały uznane za pomoc, stanowiłyby one istniejącą pomoc.
- (19) W związku z tym AoG twierdzi, że postanowienie sądu krajowego ze stycznia 2007 r. nie pociągnęło za sobą żadnej istotnej zmiany pierwotnej umowy oraz że sąd jedynie postanowił „zawiesić” powiadomienie o zakończeniu obowiązywania preferencyjnej stawki i odroczyć orzeczenie sądu w sprawie sporu pomiędzy AoG i PPC.

⁽⁴⁾ W szczególności dzięki programowi operacyjnemu „Konkurencyjność”, oś 7 „Energia i zrównoważony rozwój”, środek 7.1 „Doprowadzanie gazu ziemnego do sektora gospodarstw domowych i usług, do konsumentów przemysłowych oraz do sektora transportu”.

Środek 2: Rozszerzenie sieci gazowej w celu przyłączenia AoG

- (20) Grecja zaprzecza, że AoG uzyskała selektywną korzyść dzięki subsydiowaniu kosztu budowy jej gazociągu. Grecja argumentuje w szczególności, że przepisy krajowe, na podstawie których podjęto decyzję o rozszerzeniu sieci, mają zastosowanie w równych zasadach do wszystkich użytkowników końcowych gazu, a zatem AoG nie uzyskała żadnej selektywnej korzyści.
- (21) Grecja utrzymuje ponadto, że przedmiotowy rurociąg nie jest przeznaczony wyłącznie do przyłączenia AoG, ale jest dostępny dla innych użytkowników końcowych, zarówno przemysłowych jak i domowych, na tym obszarze. Stanowi on element przepustowości krajowego systemu przesyłu gazu i własność NGSO. Ponadto jego przepustowość przewyższa roczne zużycie gazu przez AoG (1,7 mld Nm³/rok w stosunku do 0,7 mld Nm³/rok).
- (22) AoG argumentowała, że jej roczne zużycie gazu wynikające z umowy wynosi 13,5 % całkowitego krajowego zużycia oraz że jej rzeczywiste roczne zużycie gazu wynosi 10,5 % całkowitego krajowego zużycia. Stwierdziła również, że przedmiotowa inwestycja generuje roczne dochody z opłat taryfowych w wysokości 11,6 mln EUR na rzecz operatora sieci, co sprawia, że jest ona dla niego bardzo atrakcyjna i zyskowna. Te dane liczbowe zostały potwierdzone przez władze greckie.

IV.b) UWAGI PPC

- (23) PPC popiera prowadzone przez Komisję postępowanie wyjaśniające w sprawie środka dotyczącego taryfy opłat za energię elektryczną. PPC potwierdza, że korzyść uzyskana przez AoG wynosi 17,4 mln EUR.

V. OCENA POMOCY

- (24) W tej części dokumentu Komisja przedstawi ocenę przedmiotowych środków, dokonaną na podstawie powyższych faktów oraz argumentów Grecji i innych trzech stron. Po pierwsze, Komisja oceni istnienie pomocy w przypadku środków będących przedmiotem badania, aby ustalić, czy pomoc występuje, czy nie (sekcja V.a)). Po drugie, w przypadku gdy środek faktycznie zawiera element pomocy, Komisja oceni jego zgodność z rynkiem wewnętrznym (sekcja V.b)).

V.a) ISTNIENIE POMOCY W ROZUMIENIU ART. 107 UST. 1 TFUE

- (25) Artykuł 107 ust. 1 TFUE stanowi, że: „Z zastrzeżeniem innych postanowień przewidzianych w Traktatach, wszelka pomoc przyznawana przez państwo członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między państwami członkowskimi”.

- (26) W świetle powyższego postanowienia Komisja oceni, czy kwestionowane środki na rzecz spółki AoG stanowią pomoc państwa.

Środek 1: Preferencyjna taryfa opłat za energię elektryczną

a) Korzyść

- (27) Komisja zauważa, że taryfa obowiązująca AoG jest niższa od standardowej taryfy obowiązującej innych dużych konsumentów przemysłowych. Komisja uważa, że wolnorynkowy przedsiębiorca nie zgodziłby się na pobieranie obniżonej miesięcznej taryfy bez szczególnego uzasadnienia. Grecja nie przedstawiła w tym względzie żadnych przekonujących argumentów, które uzasadniałyby wniosek, że przedmiotowa preferencyjna taryfa była taryfą rynkową, chociaż Komisja formalnie poruszyła tę kwestię w swojej korespondencji. Wręcz przeciwnie, dwa istotne czynniki wskazują na to, że nie można uznać, iż opłaty taryfowe ponoszone przez AoG stanowią cenę ustaloną przez mechanizmy rynkowe:

- a) pierwszy czynnik dotyczy zachowania PPC. PPC podjęła w istocie decyzję o natychmiastowym odejściu od preferencyjnej taryfy i zaczęła pobierać standardową stawkę ustanowioną dla dużych klientów przemysłowych, z chwilą gdy tylko mogła uwolnić się od ograniczeń prawnych nałożonych przez umowę z 1960 r. określającą przywileje na rzecz AoG. Świadczy o tym odstąpienie PPC od stosowania preferencyjnej taryfy, o którym powiadomiła AoG w lutym 2004 r. (zob. motyw 8 powyżej). Zdaniem Komisji świadczy to dobitnie, że dla PPC taryfa określona w statucie z 1960 r. nie odzwierciedla ceny rynkowej;

- b) drugi czynnik wynika z poprzedniej decyzji Komisji. W dniu 16 października 2002 r. Komisja zatwierdziła dotację w maksymalnej wysokości 178 mln EUR, udzieloną przez Grecję na rzecz PPC (sprawa N133/01⁽⁵⁾). Dotacja ta miała na celu umożliwienie PPC zrekompensowania kosztów osieroconych, które musiała ponieść w kontekście preferencyjnej taryfy z 1960 r. na rzecz AoG do czasu jej wygaśnięcia w marcu 2006 r. Dotacja została zatwierdzona jako niestanowiąca pomocy państwa na rzecz PPC w oparciu o uzasadnienie, że stanowiła ona jedynie rekompensatę kosztów wynikających z niekorzystnej sytuacji, w jakiej spółka ta się znalazła. Decyzja zawierała również uwagę, że w przypadku uznania tej dotacji za pomoc, byłaby to pomoc na rzecz AoG, a nie PPC. Podsumowując, w decyzji tej uznaje się, że PPC musiała stosować wobec AoG preferencyjną taryfę, której nie musiałaby stosować w normalnych warunkach rynkowych. Z tego względu Komisja stwierdza, że korzyść dla AoG polega na różnicy między standardową taryfą dla dużych konsumentów przemysłowych (która obowiązywałaby AoG w przypadku braku specjalnej „preferencyjnej” taryfy), a taryfą, która obowiązywała AoG w okresie od stycznia 2007 r. do marca 2008 r.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 9 z 15.1.2003, s. 6.

b) Zasoby państwowe

- (28) Niższe ceny spowodowały zmniejszenie dochodu PPC. PPC SA jest spółką kontrolowaną przez państwo. Państwo greckie posiada 51 % udziałów w tej spółce i jest ona nadzorowana przez greckie Ministerstwo ds. Środowiska, Energii i Zmian Klimatu (do 2009 r. Ministerstwo Finansów). Państwo greckie może wyznaczać większość członków zarządu i jest bezpośrednio reprezentowane na zgromadzeniu ogólnym przez greckiego ministra ds. środowiska, energii i zmian klimatu (do 2009 r. przez ministra finansów). W sposób związku z tym zaangażowane są zasoby państwowe. Ponadto Komisja zauważa, że decyzję o rozszerzeniu można przypisać państwu greckiemu, ponieważ została ona przyjęta przez grecki sąd, który jest organem państwowym.
- (29) Kryterium zasobów państwowych jest zatem spełnione.

c) Selektywność

- (30) Preferencyjna taryfa była stosowana wyłącznie wobec AoG, a zatem spółka ta korzystała selektywnie z tego środka. W związku z powyższym Komisja uważa, że środek ma charakter selektywny.

d) Zakłócenie konkurencji i wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi

- (31) Spółka AoG działa w sektorach, których produkty znajdują się w szerokim obrocie między państwami członkowskimi. Poza Grecją aluminium produkuje się w dziewięciu państwach członkowskich, a mianowicie we Francji, Niemczech, Włoszech, Niderlandach, Polsce, Rumunii, Hiszpanii, Szwecji i Zjednoczonym Królestwie⁽⁶⁾. Produkcja energii elektrycznej istnieje we wszystkich państwach członkowskich jako zliberalizowana działalność gospodarcza. W przypadku gdy pomoc państwa wzmacnia pozycję przedsiębiorstwa w stosunku do innych przedsiębiorstw konkurujących w ramach wymiany handlowej między państwami członkowskimi, należy uznać, że pomoc ta ma wpływ na wspomniane inne przedsiębiorstwa. W związku z powyższym kryterium zakłócenia konkurencji i wpływu na wymianę handlową między państwami członkowskimi zostało w istocie spełnione.
- (32) Powyższy punkt nie został zakwestionowany przez Grecję ani przez beneficjenta.

e) Stwierdzenie istnienia pomocy w środku 1

- (33) W świetle powyższych ustaleń Komisja stwierdza, że preferencyjna taryfa opłat za energię elektryczną dla spółki AoG stanowi pomoc państwa na rzecz tej ostatniej w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE. Kwota pomocy wynosi 17,4 mln EUR i stanowi różnicę między: a) dochodami PPC z tytułu standardowej taryfy, która powinna być stosowana w okresie od stycznia 2007 r.

do marca 2008 r., tj. 148,8 mln EUR; i b) dochodami PPC z tytułu taryfy, która była faktycznie stosowana w tym okresie, tj. 131,4 mln EUR.

f) Środek 1 stanowi pomoc niezgodną z prawem

- (34) AoG argumentuje, że pierwsze postanowienie sądu ze stycznia 2007 r. nie pociąga za sobą istotnej zmiany początkowej preferencyjnej umowy (zob. motyw 16 powyżej). W związku z tym według AoG postanowieniem tym nie przyznano nowej pomocy na rzecz AoG, a środek w postaci preferencyjnych cen energii elektrycznej pozostał jako istniejąca pomoc.
- (35) Komisja nie może przyjąć argumentu AoG. Początkowe warunki preferencyjnej stawki, która stanowiła istniejącą pomoc, przewidywały, że pomoc zakończy się w marcu 2006 r. pod warunkiem przekazania odpowiedniego powiadomienia przez PPC. Po spełnieniu tego wymogu istniejąca pomoc ustała zgodnie z warunkami początkowego przyznania preferencyjnej stawki. Przyznanie jakiegokolwiek obniżonej stawki za energię elektryczną, która spełnia definicję pomocy państwa (jak ma to miejsce w tym przypadku), stanowi zatem nową pomoc, bez względu na fakt, że jej warunki mogą być podobne do istniejącego wcześniej środka pomocy. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości wyraźnie określa, że rozszerzenie istniejącej pomocy stanowi nową pomoc i musi zostać zgłoszone⁽⁷⁾. A fortiori dotyczy to również przypadku, kiedy zakończona istniejąca pomoc zostaje ponownie uruchomiona kilka miesięcy później.
- (36) Ponieważ przedmiotowa nowa pomoc nie została zgłoszona Komisji zgodnie z art. 108 TFUE, jest ona niezgodna z prawem.

Środek 2: Rozszerzenie sieci gazowej w celu przyłączenia AoG

a) Korzyść

- (37) Postępowanie wyjaśniające wykazało, że decyzja o rozszerzeniu sieci doprowadziła do znaczącego wzrostu dochodów NGSO z tytułu opłat od użytkowników. Klienci tacy jak AoG muszą faktycznie uiszczać opłaty na rzecz NGSO za użytkowanie sieci. Komisja stwierdziła, że przedmiotowy środek, tj. budowa gazociągu, był racjonalny ekonomicznie dla operatora sieci, a zatem nie wiązał się z żadną korzyścią na rzecz AoG. W rzeczywistości tę samą inwestycję mógłby zrealizować prywatny operator sieci.
- (38) Zgodnie z informacjami przekazanymi przez władze greckie Komisja zauważa, że przedmiotowa inwestycja generuje roczny dochód z opłat od użytkowników w wysokości 11,6 mln EUR na rzecz NGSO. Komisja porównała tę kwotę z kosztem inwestycji (inwestycja jednorazowa) i kosztami eksploatacyjnymi (w skali roku) gazociągu, aby sprawdzić, czy inwestycja spełnia wymogi testu prywatnego inwestora, tj. czy generuje odpowiedni zwrot dla inwestora.

⁽⁶⁾ Źródło: European Aluminium Association, „Aluminium use in Europe, country profiles, 2005-2008”, <http://www.eaa.net>.

⁽⁷⁾ Sprawa 70/72, Komisja przeciwko Niemcom [1973] Rec. s. 813, pkt 14 oraz wyrok w sprawie C-197/99 P, Belgia przeciwko Komisji [2003] Rec. s. I-8461, pkt 109.

- (39) Według informacji przedstawionych przez władze greckie koszt inwestycji gazociągu AoG wyniósł ogółem 12,64 mln EUR (9,04 mln EUR pokryte przez NGSO i 3,6 mln EUR sfinansowane ze wsparcia wspólnotowego, jak opisano w motywie 14 powyżej). Poza kosztem jednorazowej inwestycji roczne koszty eksploatacyjne szacuje się na 0,933 mln EUR. Oczywiście jest zatem, że roczne dochody w wysokości 11,6 mln EUR zapewniają NGSO bardzo wysoki zwrot. Okres zwrotu z inwestycji (z uwzględnieniem części finansowanej w ramach wsparcia wspólnotowego) jest krótszy niż 15 miesięcy. Zwrot z inwestycji (ang. IRR – *internal rate of return*, wewnętrzna stopa zwrotu), przy hipotetycznym założeniu 20-letniego okresu eksploatacji przyłącza gazowego, wynosi 84 %. Biorąc pod uwagę tak wysoki poziom zwrotu, Komisja jest przekonana, że wystarczyłoby on to tego, aby zmotywować prywatnego inwestora do dokonania takiej samej inwestycji⁽⁸⁾. Komisja uważa zatem, że decyzja państwa o rozszerzeniu sieci gazowej nie zapewniła AoG korzyści, której AoG nie byłaby w stanie uzyskać na warunkach rynkowych.
- (40) W związku z tym kryterium korzyści nie zostało spełnione. Nie ma zatem potrzeby dalszej oceny innych kryteriów, które dany środek musi spełniać, aby stanowił pomoc państwa zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE.

b) *Stwierdzenie istnienia pomocy w środku 2*

- (41) W świetle powyższych ustaleń Komisja stwierdza, że rozszerzenie sieci gazowej nie stanowi pomocy państwa na rzecz AoG w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE.

V.b) ZGODNOŚĆ POMOCY Z RYNKIEM WEWNĘTRZNYM

Informacje ogólne

- (42) W zakresie, w jakim środek 1 stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE, jego zgodność musi zostać oceniona w świetle wyłączeń określonych w ust. 2 i 3 tego artykułu.
- (43) Artykuł 107 ust. 2 i ust. 3 TFUE przewiduje wyłączenia z ogólnej zasady określonej w art. 107 ust. 1, zgodnie z którą pomoc państwa jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

Wyłączenie na mocy art. 107 ust. 2 TFUE

- (44) Wyłączenia przewidziane w art. 107 ust. 2 Traktatu WE nie mają zastosowania w rozpatrywanym przypadku: przedmiotowy środek nie ma charakteru socjalnego, nie został przyznany indywidualnym konsumentom, nie ma na celu naprawienia szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi, ani też nie został przyznany gospodarce niektórych regionów Republiki Federalnej Niemiec dotkniętych podziałem tego kraju.

⁽⁸⁾ Wskazania dotyczące zwrotu w sektorze przesyłu gazu można znaleźć w decyzji Komisji N 594/09 – Pomoc dla Gaz-System SA na inwestycje w sieci przesyłowe gazu ziemnego w Polsce, w szczególności w pkt 17: „Zwrot z kapitału mający zastosowanie do Gaz-System od dnia 1 czerwca 2009 r. wynosi 10,8 %”.

Wyłączenie na mocy art. 107 ust. 3 TFUE

- (45) Dodatkowe wyłączenia zostały określone w art. 107 ust. 3 TFUE. Wyłączenia określone w art. 107 ust. 3 lit. b), d) i e) nie mają wyraźnie zastosowania i nie zostały wskazane przez władze greckie. Poniżej Komisja oceni ewentualną zgodność środka 1 na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) i c).
- (46) Artykuł 107 ust. 3 lit. a) stanowi, że „pomoc przeznaczona na sprzyjanie rozwojowi gospodarczemu regionów, w których poziom życia jest nienormalnie niski” może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym. Spółka AoG znajduje się na obszarze kwalifikującym się do objęcia pomocą na mocy art. 107 ust. 3 lit. a) TFUE i dlatego mogłaby ewentualnie kwalifikować się do pomocy regionalnej.
- (47) Wytyczne w sprawie krajowej pomocy regionalnej mające zastosowanie w czasie stosowania preferencyjnej taryfy, tj. w styczniu 2007 r. („wytyczne w sprawie pomocy regionalnej z 2006 r.”⁽⁹⁾), zawierają warunki zatwierdzenia regionalnej pomocy na inwestycje.
- (48) W wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 2006 r. pomoc operacyjną definiuje się jako pomoc mającą na celu zmniejszenie bieżących wydatków przedsiębiorstwa. Zgodnie z treścią wytycznych pomoc taka może zostać przyznana w regionach kwalifikujących się do pomocy w ramach odstępstwa na podstawie art. 107 ust. 3 lit. a) pod warunkiem że: (i) jest ona uzasadniona z uwagi na jej wkład w rozwój regionalny i jej charakter; oraz (ii) jej poziom jest proporcjonalny do ograniczeń, które ma złagodzić. To państwa członkowskie muszą wykazać istnienie powyższych ograniczeń oraz ocenić ich znaczenie (pkt 76).
- (49) Komisja zauważa, że bieżące wydatki są to niekapitałowe i zwykle stałe wydatki niezbędne dla działalności przedsiębiorstwa. W tym znaczeniu preferencyjna taryfa opłat za energię elektryczną stosowana wobec AoG przyczyniła się do zmniejszenia bieżących wydatków tej spółki. Jest to zatem pomoc operacyjna, która była niedozwolona w myśl wytycznych w sprawie pomocy regionalnej z 2006 r. Władze greckie nie przedstawiły żadnych dowodów, które pozwoliłyby wykazać, że obniżenie taryfy opłat za energię elektryczną było uzasadnione ze względu na jego wkład w rozwój regionalny lub jego charakter. Nie wykazały również, że poziom obniżenia był proporcjonalny do trudności, które miałyby ono złagodzić. Władze greckie nie przedstawiły również żadnych pomiarów i obliczeń określających utrudnienia regionalne i poziom pomocy, aby wykazać jej proporcjonalność do takich utrudnień.
- (50) W świetle powyższego Komisja stwierdza, że pomoc ta nie może zostać uznana za zgodną z wytycznymi w sprawie pomocy regionalnej z 2006 r.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 54 z 4.3.2006, s. 13.

- (51) W odniesieniu do zgodności pomocy z ogólnym rozporządzeniem w sprawie wyłączeń blokowych, uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 107 i 108 TFUE⁽¹⁰⁾, Komisja stwierdza na podstawie danych liczbowych przekazanych przez władze greckie, że AoG jest dużym przedsiębiorstwem, jak wykazano w motywie 7 powyżej. Zgodnie z art. 1 ust. 5 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych z zakresu rozporządzenia wyłącza się pomoc *ad hoc* na rzecz dużych przedsiębiorstw.
- (52) Ponadto zgodnie z art. 8 ust. 3 ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych, jeżeli pomoc objęta zakresem rozporządzenia została przyznana na rzecz dużego przedsiębiorstwa, państwo członkowskie powinno wykazać rzeczywisty efekt zachęty pomocy na podstawie dokumentów zawierających analizę rentowności projektu lub działalności beneficjenta w przypadku przyznania pomocy i w przypadku jej braku. Komisja nie otrzymała tego rodzaju dowodów.
- (53) Podsumowując, pomoc przyznana na rzecz AoG nie jest zgodna z ogólnym rozporządzeniem w sprawie wyłączeń blokowych.
- (54) Artykuł 107 ust. 3 lit. c) TFUE stanowi, że „pomoc przeznaczona na ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem” może zostać uznana za zgodną z rynkiem wewnętrznym.
- (55) Komisja uważa, że wyłączenie zawarte w art. 107 ust. 3 lit. c) nie ma zastosowania w rozpatrywanym przypadku. Istotnie, w kontekście rozwoju niektórych obszarów gospodarczych AoG znajduje się na obszarze kwalifikującym się do pomocy na mocy art. 107 ust. 3 lit. a), a nie na mocy 107 ust. 3 lit. c)⁽¹¹⁾. Jeżeli chodzi o rozwój niektórych działań gospodarczych, Komisja zauważa, że sektor produkcji aluminium nie jest objęty szczegółowymi zasadami pomocy państwa, które mogłyby być stosowane wobec beneficjenta. Pozostałe zasady pomocy państwa przyjęte na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) wyraźnie nie mają zastosowania. W szczególności AoG nie kwalifikuje się do pomocy na ratowanie ani do pomocy na restrukturyzację. W rzeczywistości w okresie otrzymywania pomocy spółka AoG nie była przedsiębiorstwem znajdującym się w trudnej sytuacji, ponieważ nie spełniała żadnego z kryteriów określonych w pkt 9–11 Wytocznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw z 1999 r., które obowiązywały w okresie stosowania preferencyjnej taryfy⁽¹²⁾. Ponadto pomoc na restrukturyzację jest uwarunkowana istnieniem rzetelnego planu restrukturyzacji, którego Grecja nie przedsta-

wiła. Podsumowując, pomoc przyznana na rzecz AoG nie jest zgodna z zasadami pomocy na ratowanie i restrukturyzację.

Wnioski dotyczące zgodności

- (56) W świetle powyższych ustaleń Komisja stwierdza, że przedmiotowy środek pomocy jest niezgodny z TFUE. W szczególności Komisja uważa, że różnica między: a) dochodem PPC z tytułu standardowej taryfy, którą powinna stosować wobec AoG w okresie od stycznia 2007 r. do marca 2008 r.; i b) dochodem PPC z tytułu taryfy, która była faktycznie stosowana wobec AoG w tym samym okresie, stanowi pomoc niezgodną ze wspólnym rynkiem na rzecz AoG.

VI. WNIOSEK

- (57) Na podstawie powyższego Komisja stwierdza, że środek 1 stanowi pomoc państwa i jest niezgodny z rynkiem wewnętrznym. Komisja doszła również do wniosku, że rozszerzenie sieci gazowej nie stanowi pomocy państwa.
- (58) Art. 14 rozporządzenia rady (WE) nr 659/1999⁽¹³⁾ stanowi, że: „w przypadku gdy podjęte zostały decyzje negatywne w sprawach pomocy przyznanej bezprawnie, Komisja podejmuje decyzję, że zainteresowane państwo członkowskie podejmie wszelkie konieczne środki w celu windykacji pomocy od beneficjenta”.
- (59) W związku z tym, biorąc pod uwagę, że przedmiotowy środek uważa się za pomoc niezgodną z prawem i ze wspólnym rynkiem, kwota pomocy musi zostać odzyskana w celu przywrócenia sytuacji istniejącej na rynku przed przyznaniem pomocy. Proces odzyskiwania kwoty pomocy należy rozpocząć od daty przyznania korzyści beneficjentowi, tj. od dnia przekazania pomocy do dyspozycji beneficjenta, który musi zapłacić odsetki od zwracanej pomocy naliczane do momentu jej skutecznego odzyskania.
- (60) Część środków stanowiąca pomoc niezgodną ze wspólnym rynkiem stanowi różnicę między: a) dochodem PPC z tytułu standardowej taryfy, która powinna być stosowana wobec AoG w okresie od stycznia 2007 r. do marca 2008 r.; i b) dochodem PPC z tytułu taryfy, która była faktycznie stosowana wobec AoG w tym samym okresie. Kwota pomocy udzielonej w ten sposób AoG w tym okresie wynosi 17,4 mln EUR,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Pomoc państwa w wysokości 17,4 mln EUR, która została w sposób niezgodny z prawem i z naruszeniem art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przyznana przez Grecję na rzecz Aluminium of Grece SA i jej następcy Aluminium SA w formie preferencyjnej taryfy opłat za energię elektryczną, jest niezgodna z rynkiem wewnętrznym.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. L 214 z 9.8.2008, s. 3.

⁽¹¹⁾ Ponadto regionalna pomoc operacyjna nie jest dopuszczalna na mocy art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 244 z 1.10.2004, s. 2.

⁽¹³⁾ Dz.U. L 83 z 27.3.1999, s. 1.

2. Rozszerzenie krajowej sieci gazowej nie stanowi pomocy w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Artykuł 2

1. Grecja odzyskuje od beneficjenta pomoc, o której mowa w art. 1 ust. 1.

2. Do kwot podlegających zwrotowi dolicza się odsetki za cały okres, począwszy od dnia, w którym pomoc została przekazana do dyspozycji beneficjenta, do dnia jej faktycznego odzyskania.

3. Odsetki nalicza się narastająco zgodnie z przepisami rozdziału V rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004⁽¹⁴⁾ i rozporządzenia Komisji (WE) nr 271/2008⁽¹⁵⁾ zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 794/2004.

4. Grecja anuluje wszystkie dotychczas niezrealizowane wypłaty pomocy, o której mowa w art. 1 ust. 1, ze skutkiem od daty przyjęcia niniejszej decyzji.

Artykuł 3

1. Odzyskanie pomocy, o której mowa w art. 1 ust. 1, odbywa się w sposób bezzwłoczny i skuteczny.

2. Grecja zapewnia wykonanie niniejszej decyzji w terminie czterech miesięcy od daty jej notyfikacji.

Artykuł 4

1. W terminie dwóch miesięcy od daty notyfikacji niniejszej decyzji Grecja przekazuje Komisji następujące informacje:

a) łączną kwotę (kwota główna i odsetki od zwracanej pomocy), do odzyskania od beneficjenta;

b) szczegółowy opis środków już podjętych oraz środków planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji;

c) dokumenty potwierdzające, że beneficjentowi nakazano zwrot pomocy.

2. Do momentu całkowitego odzyskania pomocy, o której mowa w art. 1 ust. 1, Grecja na bieżąco informuje Komisję o kolejnych środkach podejmowanych na szczeblu krajowym w celu wykonania niniejszej decyzji. Na wniosek Komisji Grecja bezzwłocznie przedstawia informacje o środkach już podjętych oraz środkach planowanych w celu wykonania niniejszej decyzji. Grecja dostarcza również szczegółowe informacje o kwocie pomocy oraz odsetkach już odzyskanych od beneficjenta.

Artykuł 5

Niniejsza decyzja skierowana jest do Republiki Greckiej.

Sporządzono w Brukseli dnia 13 lipca 2011 r.

W imieniu Komisji
Joaquín ALMUNIA
Wiceprzewodniczący

⁽¹⁴⁾ Dz.U. L 140 z 30.4.2004, s. 1.

⁽¹⁵⁾ Dz.U. L 82 z 25.3.2008, s. 1.